

**KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET**

AS Norske Shell
Postboks 40
4098 TANANGER

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att: Even Rønnes

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 31. mars 2011

Vår ref.: 2006/80 405.141

Deres ref.:

Saksbehandler: Sissel Wiken Sandgrind, telefon: 22 57 36 14

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2010 for A/S Norske Shell, Ormen Lange Landanlegg

Klif kontrollerer og godkjenner de kvotepliktige virksomhetenes rapportering av CO₂-utslipp. Vi har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp innen 30. april 2011. A/S Norske Shell, Ormen Lange Landanlegg har i 2010 hatt et kvotepliktig utslipp på 38 650 tonn CO₂.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Vi viser til utslippsrapport innlevert 28. februar 2011 og til e-poster av 4. mars, 10. mars, 11. mars og av 29. mars 2011. Vi viser også til inspeksjonsrapport oversendt 6. desember 2010 og Norske Shells brev av 4. mars 2011.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser av 14. mars 2008, sist endret 21. desember 2010. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, i henhold til klimakvoteloven § 17.

Klif gjennomførte inspeksjon ved Ormen Lange Landanlegg den 8. til 11. november 2010, jf. inspeksjonsrapport 2010.303.I.KLIF.

Det ble på tilsynet på Ormen Lange Landanlegg avdekket at kravene i kvoteregulverket ikke var ivaretatt i virksomhetens styrende dokumentasjon. Ifølge Norske Shell er arbeidet med å oppdatere styrende dokumentasjon forventet å være ferdigstilt innen utgangen av mars 2011, jf. Norske Shells brev av 4. mars 2011.

2. Klifs vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

A/S Norske Shell, Ormen Lange Landanlegg (senere omtalt som Norske Shell) sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ den 28. februar 2011, som er innen fristen.

Klif varslet i forbindelse med godkjenningsvedtak datert 26. mars 2010 at vi vurderte å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom Norske Shell ikke leverer usikkerhetsberegninger som viser usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3 og 4 og utslippsfaktor for kildestrøm 1 innen fristen for neste års rapportering.

Norske Shell har lagt ved dokumentasjon av beregning av usikkerhet i kildestrøm 1, 3 og 4 basert på 2010-data i oversendelse av rapporterte utslipp datert 28. februar 2011. Klif vil derfor ikke treffe vedtak om tvangsmulkt.

Vurdering av kvotepliktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Kvoteplikten for Ormen Lange Landanlegg er knyttet til virksomhetens energianlegg og fakkelsystemer. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av 14. mars 2008, sist endret 21. desember 2010.

Kilder til kvotepliktige utslipp

Bedriften har i 2010 hatt kvotepliktige utslipp fra følgende kildestrømmer:

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Utslippskilde
1	Brenngass (eksportgass)	Varmoljeovner
2	Diesel	Motorer (essensiellgenerator, to brannvannspumper, black start generator og midlertidig generator for vedlikehold)
3	Fakkeltgass	HP-fakkel
4	Fakkeltgass	LP-fakkel

Norske Shell har ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Kildestrømmer som samlet utgjør mindre enn 2 prosent av det totale årlige CO₂-utslippet

Det er i tillatelsen til kvotepliktige utslipp ikke stilt krav til metode for beregning av utslipp fra kildestrøm 2 (diesel), da denne kildestrømmen utgjør mindre enn 2 prosent av det totale årlige utslippet pr. år, jf. klimakvoteforskriften § 2-2 femte ledd.

Utslippsrapporten for 2010 viser at Ormen Lange Landanlegg ligger innenfor denne grensen. Utslippet utgjorde totalt 306,3 tonn i 2010, dvs. 0,8 prosent av det totale årlige CO₂-utslippet.

Vurdering av aktivitetsdata

Norske Shell har rapportert aktivitetsdata. De rapporterte dataene for Ormen Lange Landanlegg fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Aktivitetsdata tonn	Usikkerhetskrav %	Rapportert usikkerhet
1	Brenngass	13 497	1,5	1,05
3	Fakkelgass HP-fakkel	229	7,5	2,27
4	Fakkelgass LP-fakkel	115	7,5	1,84

Måleutstyr for aktivitetsdata

Aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3 og 4 er fremkommet iht. tillatelsen.

Usikkerhet i aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 1)

For bestemmelse av aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 1) benytter Ormen Lange Landanlegg en tre-strålers ultralydstrømningsmåler, hvor del-komponentene omfatter to termperaturmålere og to trykkmålere. Ifølge Norske Shell får målecomputeren i ultralydmåleren signaler (gass-sammensetning) direkte fra online GC-systemet på eksportgasslinjen (dvs. to online GC-er) og tettheten beregnes kontinuerlig.

For vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata for 2010 har Norske Shell engasjert MetroPartner, jf. RAP-16/2011. Usikkerhetsberegningene for 2010 er basert på driftsbetingelser i 2010; gjennomsnittlig massestrøm måned for måned (kg/time) i 2010, gjennomsnittlig trykk og temperatur i 2010, og gjennomsnittsverdier for strømningsveide månedssnitt av gassammensetning og molvekt. MetroPartner har vurdert følgende delusikkerheter, som vil påvirke den kombinerte usikkerheten:

- Usikkerhet i referansen brukt i strømningslaboratoriet
- Korreksjonsfaktor, linearitet og repeterbarhet
- Installasjonseffekter (estimert)
- Usikkerhet i metode for trykk- og temperaturkorreksjoner for måleren
- Usikkerhet i temperatur (påvirker tettheten)
- Usikkerhet i trykk (påvirker tettheten)
- Usikkerhet i gassammensetning (påvirker tetthet og utslippsfaktor)

MetroPartner har beregnet usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 1 til å ligge innenfor tillatelsens krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 1,5 prosent). Usikkerheten er beregnet til 1,05 prosent på massebasis.

Norske Shell har ikke rapportert om avvik i målesystemet, det er heller ikke opplyst om avvik i usikkerhetsberegningene. Klif legger derfor til grunn at det ikke har vært avvik i målesystemet for kildestrøm 1. Vi ber om at Norske Shell ved neste års rapportering rapporterer om hvorvidt det har vært avvik og hvilke mengder som er estimert i avviksperioden.

Klif tar for øvrig usikkerhetsberegningene til etterretning.

Usikkerhet i aktivitetsdata for fakkalgass (kildestrøm 3 og 4)

For bestemmelse av aktivitetsdata for fakkalgass (kildestrøm 3 og 4) benytter Ormen Lange Landanlegg ultralydmålere. Ultralydmåler ble installert i hhv. HP-fakkel og LP-fakkel høsten 2008.

For vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata for 2010 har Norske Shell engasjert MetroPartner, jf. RAP-16/2011. Usikkerhetsberegningene for 2010 er basert på gjennomsnittlige driftsbetingelser i 2010. MetroPartner har beregnet usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 3 og 4 til å ligge innenfor tillatelsens krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 7,5 prosent). Usikkerheten er for kildestrøm 3 (HP-fakkel) beregnet til 2,27 prosent og for kildestrøm 4 (LP-fakkel) til 1,84 prosent på massebasis.

Norske Shell har ikke rapportert om avvik i målesystemet, det er heller ikke opplyst om avvik i usikkerhetsberegningene. Klif legger derfor til grunn at det ikke har vært avvik i målesystemet for kildestrøm 1. Vi ber om at Norske Shell ved neste års rapportering rapporterer om hvorvidt det har vært avvik og hvilke mengder som er estimert i avviksperioden.

Vi ser at fratrekk av nitrogen fra fakkalgassmengder er synliggjort i mange av årets kvoterapporter. Ved tidligere rapporteringer er fratrekket i varierende grad blitt rapportert. Etter vår vurdering kan det synes som at det ved tidligere år har vært ulik praksis mht. fratrekk.

Klif mener at tilført nitrogen i fakkalgass i utgangspunktet ikke er kvotepliktig og dermed kan trekkes fra fakkalgassmengden. Det forutsetter imidlertid at virksomheten har god kontroll på fratrekket slik at fakkalgassmengden ikke underrapporteres og at usikkerheten i tillatelsen overholdes.

Norske Shell har ikke rapportert om fratrekk av nitrogen fra fakkalgassmengden. I godkjenning av rapporterte aktivitetsdata for kildestrøm 3 og 4, har vi derfor lagt til grunn at nitrogen ikke er trukket fra i fakkalgassmengden.

Klif tar for øvrig usikkerhetsberegningene til etterretning.

Vurdering av faktorer

For kildestrømmene 3 og 4, begge fakkeltgasser, har Norske Shell, i tråd med tillatelsen, benyttet standard utslippsfaktor ved beregningen av det kvotepliktige utslippet.

For brenngass (kildestrøm 1) kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikk utslippsfaktor ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. Norske Shell har rapportert utslippsfaktor for denne kildestrømmen. Rapporterte data fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i faktoren som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor	Usikkerhetskrav %	Rapportert usikkerhet %
1	Brenngass (eksportgass)	2,776 tonn CO ₂ /tonn brenngass	0,5	0,02

For kildestrømmene 1, 3 og 4 har Norske Shell, i tråd med tillatelsen, benyttet standard oksidasjonsfaktor ved beregningen av det kvotepliktige utslippet.

Usikkerhet i utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1)

For bestemmelse av utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1) benytter Norske Shell online GC på eksportgasslinjen til Ormen Lange Landanlegg. Utslippsfaktoren for brenngass er fremkommet iht. tillatelsen.

For vurdering av usikkerhet i utslippsfaktor for brenngass i 2010 har Norske Shell engasjert MetroPartner, jf. RAP-16/2011. Følgende usikkerhetsbidrag er vurdert av MetroPartner ved bruk av online GC:

Usikkerhet fra kalibreringsgassen som anvendes

Usikkerhet fra repeterbarheten til GC-en

Usikkerhet fra linearitet, dvs. bidraget som skyldes at kalibreringsgass avviker fra prosessgass

Ifølge MetroPartner tilfredsstillers kalibreringsgassen som er benyttet, kravene som følger av NORSOK I-104. Videre opplyses at repeterbarheten kontrolleres ved månedlig tilførsel av kalibreringsgass og kontrollavlesing for den enkelte komponent. Ny kalibreringsgass ble tatt i bruk fra 15. oktober 2010. MetroPartner har beregnet usikkerhet fra linearitet med utgangspunkt i GC-ens linearitet og fra avviket mellom kalibreringsgass og aktuelt måleområde for enkelte komponent. Det framgår av rapporten at linearitetstest vha. NORSOK I-104, ble gjennomført i juni og august 2010, og at resultatet fra testen er benyttet i vurderingen av usikkerhet, dvs. vurdering av utvidet usikkerhet som skyldes linearitetsfeil innenfor måleområdet.

MetroPartner har beregnet usikkerheten i utslippsfaktor for kildestrøm 1 til å ligge innenfor tillatelsens krav til maksimal usikkerhet i utslippsfaktor (dvs. 0,5 prosent). Usikkerheten i utslippsfaktor er av MetroPartner beregnet til 0,02 prosent. Klif tar usikkerhetsberegningen til etterretning.

Norske Shell opplyser i e-post av 29. mars 2011 at forskjellen mellom utslippsfaktor beregnet av MetroPartner og Norske Shell, er at MetroPartners metode ikke nødvendigvis er lik Norske Shells metode. Ifølge Norske Shell vil usikkerheten til utslippsfaktor ikke endre seg selv om Norske Shell benytter en annen metode. Norske Shell opplyser at de ved neste års rapportering, vil sikre at metodene som benyttes for bestemmelse av utslippsfaktor er den samme – at MetroPartners metode vil være lik Norske Shells metode.

Klif tar Norske Shells opplysninger til etterretning.

Årlig kontroll av online GC (kildestrøm 1)

Norske Shell har fått gjennomført en årlig kontroll (dvs. en OSAT) av online GC på eksportgasslinjen til Ormen Lange landanlegg 28.-29. juni 2010 for GC (B) og 18.-19. august 2010 for GC (A). Testen er utført av Norsk analyse as iht. NOROK I-104. Resultatet fra OSAT-en er vurdert av MetroPartner, jf. rapport RAP-34/2010 oversendt ved e-post fra Norske Shell av 29. mars 2011. Usikkerheten i GC-en (dvs. GCA og GCB) er beregnet til 0,052 prosent. Klif tar resultatet fra OSAT-testen til etterretning.

Resultatet fra den årlige kontrollen av online GC og Norske Shells vurdering av denne, skal vedlegges kvoterapporten.

Beregning av kvotepliktig utslipp – årlig vektet utslippsfaktor

Iht. tillatelsen skal bedriftsspesifikke faktorer kun brukes for den mengden eller det parti av aktivitetsdata de er ment å representere, jf. punkt 4 i program for beregning og måling av kvotepliktige utslipp. Ved beregning av det kvotepliktige utslippet for 2010, har Norske Shell i tråd med tillatelsen benyttet en vektet årlig utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1).

Kvotepliktig utslipp

Klif finner å kunne legge bedriftens rapporterte aktivitetsdata og utslippsfaktor til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp.

Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2010:

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Aktivitetsdata tonn	Utslippsfaktor tonn CO ₂ /tonn brenngass	Kvotepliktig utslipp tonn
1	Brenngass (eksportgass)	13 497	2,766	37 333,81
2	Diesel			306,30
3	Fakkeltgass HP-fakkelt	229	2,93	671,44
4	Fakkeltgass LP-fakkelt	115	2,93	338,30
Totale kvotepliktige utslipp i 2010				38 649,86

For enkelte av dataene er det i beregningene benyttet flere desimaler enn det som fremkommer i ovennevnte tabell. Dette forklarer differansen i oppgitt utslipp med den summen en får ved å beregne utslippet basert på aktivitetsdata og utslippsfaktor i tabellen.

Klif påpeker at dersom virksomheten ved rapporteringen har gitt feilaktig opplysninger om forhold som kan påvirke utslippstallet, vil dette kunne føre til brudd på oppgjørsplikten etter klimakvoteloven § 13. Dette vil igjen kunne gi grunnlag for ileggelse av overtredelsesgebyr tilsvarende 100 euro for hvert tonn rapporteringspliktig utslipp som det ikke leveres inn kvoter for, jf. klimakvoteloven § 21.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

Klif har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2011. Bedriften har hatt et kvotepliktig utslipp på 38 650 tonn CO₂ i 2010. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2011 må alle kvotepliktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepliktige utslipp i 2010 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For Norske Shell innebærer dette at 38 650 kvoter skal overføres fra virksomhetens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Vi har registrert virksomhetens kvotepliktige utslippstall i kvoteregisteret. Se punkt 4.5.2 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra www.kvoteregister.no.

Tilgang til meny for innlevering av kvoter til oppgjør åpnes mandag 11. april 2011. Vi minner om at virksomhetens driftskonto nå er tilknyttet en tilleggsrepresentant (AAR). Vedkommende person må godkjenne overføringen initiert av primær (PAR) eller sekundær kontorepresentant (SAR) innen oppgjørfristen 30. april.

Vi gjør oppmerksom på at manglende overholdelse av oppgjørfristen vil føre til at virksomheten ilegges et overtredelsesgebyr på 100 euro pr kvote som ikke er innlevert, jf. klimakvoteloven § 21.

5. Gebyr

Klifs behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på vår ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter middels gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 22 000.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Klif.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2011.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

Klif godkjenner A/S Norske Shell, Ormen Lange Landanleggs rapport om kvotepliktige utslipp i 2010. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

A/S Norske Shell, Ormen Lange Landanlegg skal betale et gebyr på kr. 22 000,- for vår behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats kan påklages til Miljøverndepartementet.

Virksomhetens kvotepliktige utslipp vil bli offentliggjort på www.norskeutslipp.no.

Med hilsen

Trine Berntzen
prosjektleder

Sissel Wiken Sandgrind
senioringeniør

Kopi:

Aukra kommune, teknisk etat, 6480 AUKRA
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 MOLDE
Oljedirektoratet v/Steinar Vervik, Postboks 600, 4003 STAVANGER
Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 STAVANGER